

Prikaz monografije

SISTEMI ZA OBRADU RITSKIH ZEMLJIŠTA SA ASPEKTA POTROŠNJE GORIVA, INVESTICIJA PO HEKTARU I ODRŽIVIH EKO SISTEMA

Autori:

Prof. dr Savo Ivančević, Mr Dragan Mitrović

Izdavač:

Institut za ekonomiku poljoprivrede, Beograd, 2012

Urednik:

Prof. dr Drago Cvijanović, direktor

Monografijom autori ističu da je izbor sistema za obradu ritskih zemljišta od velike važnosti posmatrano sa agrotehničkog, ekonomskog i ekološkog stanovišta. Od velike važnosti naročito ukoliko se napomene da ritska zemljišta, nakon hodromorfniha zemljišta zauzimaju najveću površinu u AP Vojvodini. Značajno je napomenuti da se biljna proizvodnja na ovim tipovima zemljišta ne razlikuje od tehnike koja primenjuje na černoze i njemu sličnim zemljištima. Neprilagođena agrotehnika u proizvodnji ratarskih kultura može usloviti pogoršanje fizičkih, hemijskih i bioloških osobina zemljišta, što dovodi do smanjenja ili kolebanja prinosa iz godine u godinu. Nepovoljnih posledica ovakvog načina obrade zemljišta je nastanak *plužnog* đona, tj. vodonepropusnog sloja, čime se ubrzava propadanje prolećnih useva, što uslovljava povećanje troškova obrade i veće investiranje u proces proizvodnje. Kroz sedam poglavlja monografije, autori imaju za cilj da prikažu načine za poboljšanje trenutnog načina za obradu ritskih zemljišta, čime se vrši očuvanje eko-sistema, energetske nivoa ulaganja, kao i poštovanje agrotehničkih zahteva i investicionih ulaganja.

Prvim poglavljem pružaju se uvodne informacije o antropogenizaciji zemljišta, tj. promenama koje se dešavaju u zemljištu, pod kojima zemljište gubi prirodan sklop i svojstva. Ove promene obuhvataju delove pedološkog profila, ornični sloj, duboke slojeve zemljišta. Cilj mera je menjanje karakteristika nisko plodnih zemljišta, čime se stvara pogodno stanište za razvoj biljnog pokrivača i ostvarivanja visokih prinosa. U tome pomaže upotreba mineralnih i organskih hraniva, čime se povećava količina humusa u zemljištu, stvara povoljan pH za mikrobiološku aktivnost; upotreba pesticida; mehanizacije; kao i pravilno navodnjavanje. Sve ove mere mogu izazvati i paradokse ukoliko se nepravilno balansiraju među sobom, te mogu naneti i štete u poljoprivrednoj delatnosti. Poseban akcenat stavljen je na iznalaženje pravilnog modela za upravljanjem zemljištem kao prirodnim resursom, tj. potrebama za racionalnim korišćenjem i stvaranjem mogućnosti za njegovu obnovu.

Drugim poglavljem autori su predstavili karakteristike zemljišnog pokrivača Vojvodine, zemljišne površine, koja su razvrstana u osam bonitetnih klasa, od kojih su prve četiri klase EP 2013 (60) 1 (203-204)

bolja zemljišta. Prikazane su fizičko-mehanička svojstva dve najkrupnije sistematske jedinice - automorfne i hidromorfne zemljišta (gde spadaju ritska zemljišta). Hidromorfna zemljišta se odlikuju teškim mehaničkim sastavom, slabom vodopropustljivošću, što usled nakupljanja vode može usloviti smanjenje prinosa, jer smanjuju aeraciju i biološku aktivnost. Na osnovu toga, autori su naveli načine za njihovu popravku, kroz posmatranje ekonomski značajnih tipova hidromorfne zemljišta.

Naredno poglavlje pruža uvid u kultivisanje zemljišta uzimanjem u obzir klimu- vremeske uslove u formiranju zemljišta, uvođenje plodoreda u proizvodnju na hidromorfne zemljištima. U rešavanju problema stvaranja pluznog đona u zemljištu, pristupa se posmatranju veličine zemljišnih čestica u kojima se korenovi mogu nesmetano razvijati i hraniti biljku. Autori navode da proces degradacije zemljišta započinje promenom strukture, a pogoršanje kroz stvaranje pokorice, sabijanje zemljišta, slabu dreniranost, itd. Ističe se potreba da se pravilnom navodnjavanjem, đubrenjem, meliorativnom zahvatima, mikrobiološkom aktivnošću i pravilno odbranom agrotehnikom mogu otkloniti nedostaci ritskih zemljišta.

Četvrtim poglavljem predstavljene su sistemi za obradu zemljišta: meliorativna obrada (krtična drenaža, podrivanje); sistemi redovne obrade kojim se ima u vidu osetljivost hidromorfne zemljišta na na pritisak i gaženje u vlažnom stanju (plitka obrada, osnovna obrada) i kako se njima utiče na strukturu hidromorfne zemljišta; sa aspekta uticaja različitih tipova poljoprivrednih mašina na stanje zemljišta.

Petim poglavljem predstavljene su energetske aspekte obrade zemljišta, kroz ukupno angažovanu energiju, energiju poljoprivrednih mašina i živog rada u zavisnosti od tehnologije proizvodnje. Konstatovano je da se u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji javljaju veliki energetske gubitci, ali da postoji prostor da se prilikom obrade zemljišta mogu ostvariti velike uštede u energiji, u zavisnosti od stanja zemljišta, primenjene tehnologije, mognoske, priključne mašine i eksploatacije agregata. Neophodno je pronaći način kojim bi se smanjio broj radnih operacija u toku proizvodnje uvođenjem novih sistema obrade i smanjenje energije u svakoj operaciji.

Kroz šesto i sedmo poglavlje prikazan je aspekt investicionog i agroekološkog odabira sistema obrade zemljišta, gde je posebno interesantan investicioni aspekt obrade zemljišta na koji su autori ukazali, jer se i on mora uvažiti kod donošenja odluka o izboru sistema obrade zemljišta imajući u vidu nabavne vrednosti savremene poljoprivredne tehnike.

Monografija predstavlja sistematizovanu analizu trenutnog stanja u oblasti obrade hidromorfne zemljišta, kojima se na pravi način naučnoj i stručnoj javnosti daje motiv za dalja usavršavanja u oblasti sistema za obradu zemljišta.

B.Sc., Marijana Jovanović, istraživač saradnik
Institut za ekonomiku poljoprivrede
Volgina 15, 11060 Beograd, Republika Srbija
E-mail: marijana_j@iep.bg.ac.rs

CONTENT

1. Di Vita Giuseppe, D'Amico Mario
**ORIGIN DESIGNATION AND PROFITABILITY
FOR SMALL WINE GRAPE GROWERS:
EVIDENCE FROM A COMPARATIVE STUDY 7**
2. Đuričin Sonja, Bodroža Duško
**THE IMPACT OF DROUGHT ON YIELD POSITION OF
THE GROUP OF ENTERPRISES FROM
AGRICULTURE SECTOR 25**
3. Kljajić Nataša, Vuković Predrag, Arsić Slavica
**TENDENCIES RELATED TO THE PRODUCTION
OF RASPBERRIES IN THE REPUBLIC OF SERBIA. 39**
4. Mesaroš Ines, Đokić Nenad, Penić Mirjana
**MEASURING THE COMMUNICATION EFFECTS OF SALES
PROMOTION IN A FOOD COMPANY. 49**
5. Milenković Svetislav, Utvić Svetlana
**THE CHALLENGES OF RURAL AREAS IN SERBIA
PROMISING TOURIST ACTIVITIES 65**
6. Sarić Radojica, Jeločnik Marko, Popović Vesna
**THE INDEXING APPROACH IN MEASURING
OF SUSTAINABLE SOCIETY 77**
7. Vasiljević Dragan, Stepanović Miroslav, Manojlović Oliver
**CROSS DOCKING IMPLEMENTATION
IN DISTRIBUTION OF FOOD PRODUCTS. 91**
8. Bošković Tatjana, Tomić Radovan, Tomić Danilo
**POTENTIALS AND LIMITATIONS FOR
THE DEVELOPMENT OF RURAL TOURISM IN VOJVODINA103**
9. Cvijanović Drago, Trandafilović Saša, Imamović Nedžad
**MARKETING CONCEPT IN TERMS OF AGRICULTURAL
ENTERPRISES DEVELOPMENT
IN TRANSITIONAL COUNTRIES 113**

10.	Kagan Adam THE INFLUENCE OF AGRICULTURAL HOLDINGS ON THE NATURAL ENVIRONMENT123
11.	Lukač Bulatović Mirjana, Rajić Zoran, Đoković Jelena DEVELOPMENT OF FRUIT PRODUCTION AND PROCESSING IN THE REPUBLIC OF SERBIA141
12.	Mrkša Milutin, Gajić Tamara SUSTAINABLE AGRICULTURE AS A BASIS FOR SUSTAINABLE ENVIRONMENTAL DEVELOPMENT OF RURAL MUNICIPALITY VRBAS153
13.	Počuča Milan, Petrović Zdravko, Mrkšić Dragan INSURANCE IN AGRICULTURE.163
14.	Tešanović Dragan, Vuksanović Nikola, Kalenjuk Bojana, Vukić Milorad, Gagić Snježana DANUBE TOURIST SHIPS AS AN OPPORTUNITY FOR EXPORT OF AGRICULTURAL AND FOOD PRODUCTS179
15.	Veselinović Janko PHYSICAL PERSONS AS TOURIST SERVICE PROVIDERS IN AGRITOURISM.195
16.	Prikaz monografije SISTEMI ZA OBRADU RITSKIH ZEMLJIŠTA SA ASPEKTA POTROŠNJE GORIVA, INVESTICIJA PO HEKTARU I ODRŽIVIH EKO SISTEMA.203
17.	Prikaz monografije MENADŽMENT U ORGANSKOJ BILJNOJ PROIZVODNJI205